

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

157. An, ut valida sit professio, annus Novitiatus Sumendus est de momento ad momentum? Et an idem dicendum est, si Novitius, expleto anno novitiatus, non attingat annum decimum sextum? Ex p. 3. tr. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

etiam in domo paterna, benevole habetur, quia for-
 sa in illis diebus & noctibus, quibus extra Mona-
 sterium degit, occurreret aliqua asperitas in Religio-
 ne, quam ferre, vel nolle, vel non possit, & propter
 illam asperitatem decerneret non profiteri. Imò Rota
 in *decisionibus* 175. parte 1. tom. 1. in *recent.* iuxta Re-
 solutiones Eminentissimorum Dominorum Cardina-
 lium Sacri Concilii Tridentini interpretum iudica-
 vit Novitium, qui non stetit continuo per annum
 probationis, seu Novitatus intra claustra Monasterij
 destinati, sed sæpius egressus est, & moratus in domo
 patris, in qua aliquoties pernoctavit, ex causa infirmi-
 tatis, & de licentia sui superioris non satisfecisse
 menti huius Constitutionis & fuisse declaratam nul-
 lam professionem: quam sententiam sequutus sum
 ego in facti contingentia cuiusdam regularis Ordinis
 Montis Carmeli huius Civitatis, qui extra Monaste-
 rium Sanctæ Mariæ Vitæ per aliquot dies causa infir-
 mitatis sui patris, & cum licentia superioris in do-
 mo paterna permansit, & pernoctavit. Hucusque
 Novarius.

2. Sed eius opinionem prorsus refellendam esse
 puto, quam in specie damnat Franciscus Bordonus in
trakt. de Professione Regulari capite 4. questione 14. ubi
 probat in terminis Bullæ Clementis VIII. Novitium
 in Anno probationis per aliquod tempus manens ex-
 tra Conventum sibi deputatum pro Novitatu pera-
 gendo, si cum licentia superioris maneat extra illum
 minimum annum Novitatus interrompere, & eius pro-
 fessionem esse validam. Et ratio est, quia qui cum ha-
 bitu manet extra Monasterium de licentia superio-
 ris, dicitur exorare in Monasterio, ut docet Abbas
 in *cap. ex rescripto de iur. iur. numero 5.* Vide Miran-
 dam in *Manual. Pralat. tom. 1. questione 22. articulo 5.*
 & Vecchium in *Praxi Novit. disp. 11. dub. 3. n. 10.*

RESOL. CLV.

An in continuatione anni Novitatus detur parvitas
 materia? Ex p. 5. tract. 5. Ref. 19.

§. 1. Affirmativam sententiam docet Lessius lib. 2.
cap. 41. dub. 7. num. 59. ubi sic ait. Annus
 probationis debet esse continuus, quia quando ius cer-
 tum tempus, ut annum, vel mensem requirit, intel-
 ligendum est de tempore continuo, ut docet Ioan.
 Andreas in *cap. 1. de elect. in 6.* & alij. Deinde, quia
 annus assignatur, ut experiatur austeritates Religio-
 nis, has autem melius experitur continuando, quam
 dividendo. Denique ita habet consuetudo. Glossa ta-
 men in *reg. cum qui, de reg. iur. in 6.* tenet sufficere
 annum interpolatum, quod Panor. in *cap. ad Apo-
 stolicam 16. de regularibus, num. 9.* non retineat, est
 contrarium putet verius. Idem tenet Barthol. Brix. ut
 refert Panor. & Specul. p. 4. rit. de *statu Monach. §. 1.*
 §. 37. etiam si longa fuerit intermissio, crediderim sa-
 ne paucorum dierum interpolationem non impedire.
 Ratio est, quia non minus idcirco experitur austeri-
 tates Religionis, si postea totidem dies, quot inter-
 misit, suppleat; atqui tota ratio cur annus debeat esse
 continuus, est, ut experiatur austeritates Religionis,
 ut alij Doctores fatentur. Accedit quod paucorum
 dierum intermissio non censetur impedire moralem
 continuationem. Ita Lessius *ubi supra.* Et hanc sen-
 tentiam videtur etiam docere ex Navarro, & Azorio
 noster Naldus in *summ. ver. Novitius, num. 4.* qui cum
 dicat interrupti novitium per exitum Novitij à claustro
 per tres, aut quatuor dies sine licentia sui Superioris,
 videtur docere exitum unius, vel duorum dierum
 non esse sufficientem ad hanc interruptionem indu-
 cendam; vide etiam Lorichium in *Thez. ver. regulares,*

§. 9. vers. si autem sine licentia, & Scorbum ver. No-
 vius vers. secundo est.

2. Sed non delectam hic apponere sententiam
 Suarez de *Relig. tom. 3. lib. 5. cap. 1. §. n. 6.* ubi sic ait.
 Mihi autem videtur magis esse considerandam gravi-
 tatem actionis per quam interruptitur probatio novi-
 tatus, quam temporis diuturnitatem, quia aliàs nihil
 certum de hac interruptione, cuiusque sufficientia dici
 poterit, sed relinquendum erit uniuscuiusque arbitrio;
 alicui enim videbitur parva mora trium, vel quatuor
 dierum, alij verò magna. Quocirca censeo si quis di-
 misso Religionis habitu egressus est, eo ipso inter-
 rumpi annum probationis, etiamsi paulò post intra
 diem pœniteat, quia eo ipso amisit statum, quem
 habebat, & indiget nova receptione, & admissione,
 ut possit iterum Novitius esse. Sicut ergo hæc poste-
 rior receptio distincta est à prima; ita novitatus in-
 cipit esse distinctus, atque hæc regula videtur mihi
 satis probabilis, ut quoties iuxta consuetudinem &
 modum Religionis censetur nova receptio necessaria,
 annus etiam probationis sufficienter interruptus exi-
 stimetur. Vnde quod Navarrus ait annum interrupti
 per exitum trium, vel quatuor dierum à Monasterio
 sine licentia Superioris, si intelligatur de exitu totali,
 id est, animo non redeundi, & dimisso habitu, non
 solum verum est, sed etiam sine limitatione temporis
 fuisse asserendum, quia actus ipse per se sufficit, & mor-
 taliter interruptit perseverantiam, & constantiam,
 propter quam continuas in probatione postulatur.
 Si verò sit sermo de exitu animo redeundi, præsertim
 cum habitu, non credo interrupti novitatum, etiam
 si sit per aliquot dies, nisi recognita à Prælo dimit-
 tatur, per ea, quæ superius adduxi. Huc vsque Suarez,
 cui adde Faustum in *Thez. relig. lib. 5. quest. 164.*
 Barthol. de Vecchis in *praxi Novit. disp. 11. dub. 3.*
 num. 7. Sanchez in *summa, tom. 2. lib. 5. cap. 4. num. 32.*
 Peregrinum in *nostr. constit. part. 2. cap. 1. littera C.*
 §. 8. vers. sed quid. & alios. Vide etiam Salvanum *conf.*
 12. & Acugnam in *cap. 1. num. 17. dist. 54.*

RESOL. CLVI.

An sit reuocatum privilegium Iulij II. concessum Mi-
 noribus, ut Novitatus interruptus possit continuari?
 Ex p. 3. tract. 2. Ref. 89.

§. 1. Emanuel Rodriguez in *qq. Regul. tom. 3. qu. 15.*
 art. 8. referens multos viros doctos, tenet
 hoc privilegium per Concilium Trident. *sess. 25. de*
regul. c. 25. non esse reuocatum, in quo tantum defi-
 nitur, quod annus debeat esse integer, non autem quod
 debeat esse continuus; ex quo inferri posse hodie om-
 nes Religiosos privilegio Mendicantium fruente,
 ut hoc privilegio.
 2. Verum Villalobos in *summ. tom. 2. tract. 35.*
diffic. 35. n. 9. sentit dictum privilegium sublatum esse
 à Tridentino, ita declarante Sacra Cardinalium Con-
 gregatione, & in facti contingentia ita Romæ fuisse
 decilum testatur ex Navarro, ac idè iudicat nullo
 pacto debere Prælatos aliter ad professionem admit-
 tere, nisi post annum probationis continuum exple-
 tum. Et ita hanc sententiam tenet etiam Faustus in
thes. Relig. lib. 5. §. 166. & Sanchez in *summ. tom. 2. lib.*
5. cap. 4. à num. 30.

Sup. hoc le-
 ge doctrinā
 trium præ-
 cedentium Re-
 solutionum,
 & in tom. 3.
 tr. 1. Ref. 171.
 §. ult. per ta-
 tum &c.

RESOL. CLVII.

An ut valida sit professio, annus Novitatus sumendus
 sit de momento ad momentum?
 Et an idem dicendum, si Novitius, expleto an, Novitatus
 non

non attingat annum decimum sextum? Ex p. 3. tr. 2. Refol. 57.

Sup. hoc in Ref. leg §. 2. & in tom. 2. tr. 1. R. 111 §. vlt. & in tom. 3. tr. 2. R. 171. §. Nota tamen posse.

§. 1. **A**ffirmatiue respondent doctus Acugna in comment. ad Decretum Gratiani p. 1. dist. 53. cap. 1. num. 19. Reginaldus tom. 2. lib. 18. cap. 17. numer. 585. Portel in dub. Regul. ver. nouitij annus, num. 48. Bartholomæus de Heecchis in praxi in nouitijs, dub. 4. disp. 11. num. 2. Zanardus in direct. Confess. part. 2. c. 26. num. 12. Syluester verb. Religio, quest. 5. §. 3. & seq. n. 19. Angelus ver. nouitijs num. 7. Tabiena eodem verb. n. 4. Henriquez lib. 1. 3. cap. 4. num. 2. Sanchez de matrim. lib. 2. disp. 24. n. 22. & in summa tom. 2. lib. 5. cap. 3. n. 31. & cap. 4. num. 9. Molina de iust. tom. 2. disp. 573. n. 2. Lessius lib. 2. cap. 41. dub. 7. notan. 4. Rodriguez in qq. Regul. tom. 3. quest. 15. art. 4. Grassius lib. 3. consiliorum, cons. 6. de Regular. num. 2. Sorbus in compen. priuileg. ver. nouitijs, ad 6. notandum Gratianus in discept. tom. 3. cap. 4. 1. num. 36. p. 1. attentè legatur Miranda in manuali Pralat. tom. 1. quest. 22. art. 3. conclus. 2. Campanili in dinerfor. iur. can. vubr. 12. cap. 3. num. 14. Suarez, de Relig. tom. 3. lib. 5. cap. 13. Naldus in summa. ver. Professio, num. 6. & Villalobos in summa, tom. 2. tract. 3. §. diff. 15. num. 4. vbi sic asserit. [Ha se de aduertir, que el año del nouiciado no es necessario que sea a'o, y dia, como algunos imaginan; porque si esso fuera, el derecho lo señalara, si no que corre el año del momento a momento; de manera que el que recebio el habito un dia antes de la visperas, puede hazer professon el año siguiente el mismo dia despues de las visperas, que con esso está cumplido el año, si no que es menester, que el año sea cumplido.] Ita ille.

2. Dicendum est igitur, quod si quis suscepit habitum Religionis 1. Ianuar. post meridiem, non potest eodem die recurrente in termino anni, profiteri ante meridiem, sed expectandum erit punctum suscepti habitus. Vide Concil. Trident. sess. 25. cap. 15. de Regular. & lib. 3. §. minorem, Digestus, de minoribus.

3. Sed queres, an idem dicendum sit, si nouitius expleto anno nouitiatus, vt supra, tamen non attingat annum decimum sextum. Respondeo affirmatiue ex Tridentino, & DD. citatis, & ideo Villalobos in summa vbi supra, tom. 1. tract. 1. §. diff. 20. num. 1. sic ait. [Se dio por nula vna professon con parecer de los hombres mas doctos desta Vniuersidad de Salamanca, por haerse echo seys horas antes, que el nouicio compliesse los diez y seis años.] Vide etiam Gratianum discept. forens. tom. 3. cap. 413. n. 31.

Sup. hoc in R. 1. not. p. a. teritæ §. 1. & in R. 2. & 3. in eisdem §§.

RESOL. CLVIII.

An in aetate requisita ad professionem emittendam detur paritas materia?
Et quid in anno Nouitiatus?
Et quid est agendum, si nouitius compleat probationis annum die 24. Februarij anno bissextili, an non dicatur expletus hic annus nisi secunda die, que etiam appellatur 24. id est 25. dies? Ex part. 5. tractat. 5. Refol. 18.

* Quæ hic est Ref. ante cedens, & in tract. 2. * resol. 57. teste Villalobos, obseruauit Theologos Salmanticenses docuisse quamdam professionem fuisse nullam, quia fuit emissa sex horas ante annum decimum sextum, & ita hanc sententiam determinauit sacra rota part. 1. decis. 175. num. 7. in recent. vbi resoluit nullam esse professionem emissam ante completum 16. annum.

2. Sed quid dicendum de anno nouitiatus, & videtur in illo dari posse paritatem materie, & ita non esse necessarium, vt vltima dies anni sit completa, sed sufficere ad valorem professionis, vt Nouitius maneat in die, in qua post meridiem impletur probationis annus, professionem emittat. Ita Henriquez lib. 1. 3. de excomm. cap. 40. num. 2. Rodriguez tom. 3. quest. 15. numer. 4. & Stephani Gratianus tom. 3. discept. forens. cap. 413. a num. 16. Ducuntur, quia in favorabilibus dies cæpta habetur pro perfecta, vt ex multis probant idem Gratianus, & Rodriguez. Quare licet Trident. sess. 25. cap. 15. de Regul. requirat annum probationis expletum prius quam emittatur professio, sufficit tamen in favorabilibus ingressus vltimi diei anni, vt dictum est, quamuis non completi, eo vel maxime, quia de modico spatio aliquarum horarum non curat lex, tanquam de paucissimo momento, vt inquit Bald. in cap. cum in cunctis, num. 3. de elect. & quamuis idem Baldus loquatur de punctis horarum, non de horis, attamen idem est in modico spatio horarum respectu totius diei, prout est de punctis respectu horæ. Tiraquell. de ind. in rebus exigent. forens. col. 19. ad mod. ver. sexagesimo nono, his proximam est per text. in l. si fundum, verb. planè, ff. de fundo dotal. Bald. in cap. vlt. col. 2. vers. modo quæro, de prescrip. & Fenut. de momento temporis, cap. 33. in fine. Præterea, quia moraliter potest dici perfectum quod parum distat à perfectione. Verum his non obstantibus dicendum est annum nouitiatus de momento ad momentum esse necessariò complendum, per Doctores, quos ego ad fatietatem adduxi in dicta resolutione 57.

3. Notandum est tamen hic, si Nouitius compleat probationis annum die 24. Februarij, anno bissextili, non dici expletum hunc annum nisi secunda die, que etiam appellatur 24. id est 25. die. Quare emittere non potest professionem, nisi eadem die 25. in puncto diei 24. Februarij præcedentis anni, in quo suscepit habitum; & est ratio, quia vtraque dies pro vna habetur in iure l. 3. §. minorem. ff. de minor. l. can. bissextilis. ff. de verbor. signific. & cap. quæ sunt eodem titulo, & ideo dies secundus est complementum anni probationis. Ita Molina tom. 2. disp. 573. §. atque vt à minori aetate, Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 2. disp. put. 24. num. 22. Lessius lib. 2. cap. 41. dub. 7. num. 59. Miranda in manuali Pralator. tom. 1. quest. 22. art. 3. & alij.

RESOL. CLIX.

An professio alicuius Nouitij, vel Nouitiæ sit inualida, si fuerit admissa contra prohibitionem Generalis Episcopi, &c.
Vnde clare discutitur illius difficultatis questio, an lex prohibens aliquem actum, reddat illum non solum illicitum, sed inualidum?
Et docetur legem prohibentem simpliciter actum, etiam si nihil aliud addat, irritare illum.
Et pro firmanda doctrina prædictarum difficultatum alia multa adducuntur, & tota doctrina est valde notanda, & in mente, & premptis tenenda, quia in multis casibus in praxi est quotidiana. Ex p. 1. c. 11. 12. & Misc 2. Ref. 6.

§. 1. **V**idetur respondendum affirmatiue, quia voluntas inferioris non potest esse efficacior, contra altioris voluntatem. Ergo non potest subditus facere valide, quod Superior prohibuit. Quod patet ex doctrina Iuriconsultorum asserentium, legem simpliciter prohibentem actum etiam si nihil addat.